

D ů v o d y:

Jde o ustanovení § 1 odst. 2 zák. ze dne 7. srpna 1908 čís. 68 z. z. č. Ke správným důvodům rekursního soudu, na něž se odkazuje, se připomíná, že již podle nařízení min. sprav. ze dne 28. února 1909 čís. 3 min. v. k provedení zákona čís. 68/1908 z. z. č. vydaného, bylo k § 1 pod bodem 6 uvedeno, že pojem rolnické (selské) usedlosti nevylučuje, aby k ní náležely kromě polí jiné parcely, jichž lze užívatí zemědělským vzděláním půdy, dále lesní nebo vodní nebo takové pozemky, které jsou neplodné nebo jsou odňaty prvotní výrobě. Totéž důsledně platí i o pozemcích, které jsou v pozemkové knize dosud zapsány jako louky, jež však lze zpeněžit i jako stavební parcely pro jich výhodnou polohu. Ve stejném smyslu rozhodl nejvyšší soud pod čís. 7472 sb. n. s. Jde o otázku právního posouzení a nikoli o zřejmý rozpor se spisy, když přes to, že odhadci pozemky, o něž jde, označili jako stavební parcely a že o nich prohlásil jeden ze znalců, že nejsou ve stavu zemědělské půdy a jsou stavebními plochami, nižší soudy nevyloučily tyto pozemky ze souboru nemovitostí do pozůstalosti patřících za tím účelem, aby tím byl snížen čistý výnos celé usedlosti pod 1.500 Kč, totiž pod míru, která podle § 1 odst. první b) zák. čís. 68/1908 z. z. č. jest rozhodující pro rolnický statek, aby naň mohlo býti použito předpisů tohoto zákona.

Čís. 14119.

Civilní soud jest vázán odsuzujícím trestním rozsudkem nejen, když podmínkou soukromoprávního nároku je přímo, aby tu byl trestný čin, nýbrž i když skutečnost tvořící podmínku pro odsouzení pro trestný čin byla trestním soudem v odsuzujícím rozsudku zjištěna a skutečnost ta je zároveň rozhodnou pro soukromoprávní nárok a tudíž pro řešení civilního sporu.

Výrok trestního soudu o zavinění žalovaného na srážce (§ 431 tr. zák.) jest směrodatným pro uplatňování nároku na náhradu škody, ať jde o poškození na těle nebo na majetku.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1935, Rv I 347/33.)

Žalobce (jeho šofér) srazil se autem s koňským povozem, řízeným žalovaným. Ke srážce došlo, protože povoz žalovaného nebyl osvětlen, ač již byla tma a sněhová vánice. N i ž š í s o u d y, neuznavše žalobní nárok na náhradu za poškození auta důvodem po právu, žalobu zamítly.

N e j v ý š š í s o u d vyhověl dovolání žalobcovu a napadený rozsudek změnil tak, že zažalovaný nárok je důvodem po právu.

D ů v o d y:

Jest nesporno, že žalovaný byl pravoplatným trestním rozsudkem odsouzen pro přešůpek § 431 tr. zák., spáchaný tím, že neosvětleným povozem neopatrně jel a srážku s autem způsobil, ač podle svého zaměštnání mohl nahlédnouti, že lidé na zdraví poškození býti mohou. Tento odsuzující nález trestního soudu jest podle § 268 c. ř. s. pro

civilní soud závazným, a jest tomuto zákonnému ustanovení rozuměti tak, jak bylo vyloženo v rozhodnutí čís. 6403 sb. n. s., na něž se odkazuje, že civilní soud jest vázán nejen, když podmínkou soukromoprávního nároku je přímo, by tu byl trestný čin, nýbrž i, jak plyne z motivů, podle nichž nemá dojít k rozporu mezi zjištěním trestního a civilního soudce, protože by tím právní bezpečnost byla ohrožena a důvěra v trestní rozsudek otřesena vždy, kdykoliv skutečnost tvořící podmínku odsouzení pro trestný čin, byla trestním soudem odsouzejícím rozsudkem zjištěna, a skutečnost ta je zároveň rozhodnou pro soukromoprávní nárok a tudíž pro řešení civilního sporu. Jestliže tedy trestní soud zjistil, že žalovaný neopatrně a s neosvětleným povozem v kritické době jel a tím srážku s autem žalobcovým způsobil, jest tímto výrokem trestního soudu soud civilní vázán, poněvadž trestní soud shledal zavinění žalovaného a skutkovou podstatu přestupku podle § 431 tr. zák. nejen v tom, že žalovaný s neosvětleným povozem jel, nýbrž i v tom, že jel neopatrně a srážku zavinil. Tím se stal výrok o zavinění žalovaného na srážce součástí skutkové podstaty trestného činu, a jest proto nepřípustné, by se civilní soudce pustil do rozboru a kritiky tohoto výroku trestního soudce. Obmezení civilního soudu, že jest vázán obsahem pravoplatného trestního nálezu, je odůvodněno stejnou spolehlivostí výsledků řízení trestního, ohledy na autoritu rozsudků soudu trestního, a i myšlenkou procesní ekonomie. Rozhodl-li trestní soudce pravoplatně, že žalovaný s neosvětleným povozem neopatrně jel a srážku s autem způsobil, byla otázka zavinění žalovaného na srážce pravoplatně vyřešena, v civilním sporu nepřicházela již v úvahu a civilní soudce nesměl se jí vůbec již zabývat. Bezpodstatná jest i úvaha nižších soudů a tom, že civilní soud není i proto vázán výrokem trestního soudu, že žalovaný srážku způsobil, poněvadž prý výrok ten s podstatou trestního činu, jímž byl žalovaný uznán vinným, nijak nesouvisí, an prý výrok ten směřuje proti ohrožení tělesné bezpečnosti, kdežto v souzeném případě prý jde o poškození věci, a pro připočtení trestního činu nemá významu. V tom směru jsou však nižší soudy na omylu, poněvadž výrok trestního soudu o zavinění žalovaného na srážce jest směrodatný pro uplatňování nároku na náhradu škody, ať jde o poškození na těle, nebo na majetku. Vzhledem k tomu, že v souzeném případě uplatňuje náhradní nárok majitel auta, jenž srážku nespolutavinil, nýbrž jeho řidič, nejde tu o případ § 1304 obč. zák., který předpokládá spoluzavinění poškozeného sama, nýbrž o případ, který jest posouditi podle § 1302 obč. zák., podle něhož nastává ručení solidární, ano nelze zjistiti podíl jednotlivých škůdců na škodě. Důsledkem toho bylo uznati, že nárok žalobní jest zcela důvodem po právu, při čemž ovšem není žalovanému zabráněno uplatňovati postižní nárok proti žalobcovu řidiči (srov. v témž smyslu rozh. čís. 9953 a 4940 sb. n. s.).

Čís. 14120.

Byla-li ujednána činže v Kč, ale řídila-li se výše čtvrtletních činžovních splátek podle toho, zda kurs dolaru stoupne v poměru ke Kč nad určitou mez nebo klesne pod určitou mez, přichází toto kolísání kursu k dobru buď pronajímateli nebo nájemci, podle toho, jak se kursovní poměry vyvinou.